

Telatappimaassa tapahtuu – savua ja tulta

Koronarajoitukset pysäyttivät maaliskuussa koko Suomen. Samoin ne katkaisivat Panssarimuseon tapahtumien järjestelyt tältä keväältä ja koko telatappitoiminnan useiksi viikoiksi. Toimettomiksi ei kuitenkaan jääty, sen ansiosta Suomessa on nyt lisää toimintakuntoisia museopanssarivaunuja.

Talvilomarieha

Panssariseminaaria seuraava rutiininomainen järjestelytehtävä oli helmikuun lopussa järjestetty talvilomarieha. Tapahtumaan kuuluu oleellisena osana yleisöajelutus, joka toteutettiin tänäkin vuonna BMP-1-rynnäköpanssarivaunulla. Vaunu siirtoajettiin museolle saman päivän aamuna ja se siirrettiin tapahtuman jälkeen takaisin pajalle. ”Kiltabemari” suorastaan ui museon näytöskentän määrässä savessa, mutta yleisölle tämä toi vain lisää hauskuutta.

Operaatio Sturm käyntiin

Suurin osa maailman jäljellä olevista Sturmgeschütz-rynnäkötykeistä on Suomessa, mutta yhtäkään niistä ei ole muutamaan vuoteen saatu liikkeelle. Viimeisin varteenotettava yritys koettiin kesällä 2019, jolloin Ps-531-18:aa yritettiin herättää panssarijoukkojen juhlaparaatiin.

Takaisin ajokuntoon tätä yksilöä lähdettiin palauttamaan uudelleen kuluvan vuoden alkupuolella. Moottoriin asennettiin magneetit ja museomestarin huoltama kaasutin. Myös korjattu jäähdytin ja puhaltimet kiinnitettiin paikoilleen. Museovaunuja korjattaessa edetään aina askel kerrallaan, kokeilemalla, ja aina löytyy yllätyksiä. Sturmin kohdalla tämä tuli jälleen todistettua, kun esimerkiksi sytytyksen paikkaa

Kiltaveljet Rainer Syrjälä ja Olli Helander pyörittämässä Sturmin huimapyörää

Sotkan pakoputket paukkuvat

saatiin hakea suomalaisesta jatkosodan käyttöohjekirjasta. Telatapit oppivat jatkuvasti uutta vaunuista.

Aluksi moottoria lähdettiin pyörittämään veivaamalla huimapyörää eli sodanajan saksalaismoottoareiden tunnettua inertiakäynnistintä. Kun vaunun sähköjärjestelmä saatiin kuntoon, voitiin käynnistysyrityksiä jatkaa ajajan tilasta napilla. Tähän kirjoitukseen saatiin vielä aineistopäivän jälkeen lisättyä iloinen uutinen: Sturmin putkista tuli valkoista savua!

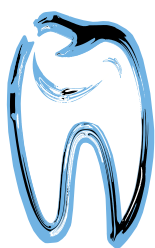
Operaatio Sotka käyntiin

Museon 1-hallin Sotka, T-34-85 (Ps-245-4), on tullut säännöllisemmille kävijöille hyvin tutuksi, sillä se on seissyt niillä sijoillaan jo vuosikymmenen. Viimeksi tätä suomalaista sota-saalisvaunua oli koitettu käynnistää tuloksetta vuonna 2015. Uuteen yritykseen lähdettiin rajoitusten salliman pienen porukan voimin huhtikuussa, vasta korjatun polttoaineen ruiskutuspumpun asennuksen jälkeen. Kun vuosikausia paikallaan seissyttä moottoria lähdettiin apuvirralla pyörittämään, oli selvää, ettei käyntikierroksille asti heti päästäisi. Kun sähköstartti saatiin myös Sotkassa kuntoon, voitiin käynnistysmoottoria pyörittää normaalilla tavalla. Kone kävi jo tahdin pari kerrallaan, mutta ei kuitenkaan vielä suostunut heräämään.

Viikon kuluttua otettiin uudelleen, ja seuraavia käynnistysyrityksiä varten ruiskun asetusta säädettiin. Ja sitten lähti. Kymmenen vuotta seissyt ja nyt kuin nauti kesälaitumelle päässyt 38,8-litrainen V12 sylki alkajaisiksi ainakin ilmaa, öljyä, dieseliä, savua ja tulta. Tuli ja pauke jatkuivat, kunnes ruiskua säädettiin uudelleen, minkä ansiosta käynnistä saatiin tasaisempaa ja moottori otti hyvin kierroksia. Lopulta käynti tuntui niin varmalta, että vaunua päästiin jopa liikuttamaan. Moottori veti hyvin ja muutaman metrin koeajon perusteella vaunu kääntyy notkeasti. Siitä muistutuksena museon välipihan asfaltissa on nyt komea donitsi.

Benjamin Helander

Puhelinnumeromme on:
0400 512 063

RICHARD RYDBECK

Hammaslääkäri • 050 558 1198

ULLA BELOV • suuhygienisti

Jaakonkuja 3 • 13720 Parola

**KALLIO- JA SORAKIVIAINEKSIÄ
TOIMITETTUNA:**

Hämeenlinna, Hattula, Janakkala,
Riihimäki, Hausjärvi.

Puh. 020 161 6260

Hämeen Kuljetus Oy • Hämeenlinna
www.hameenkuljetus.fi

